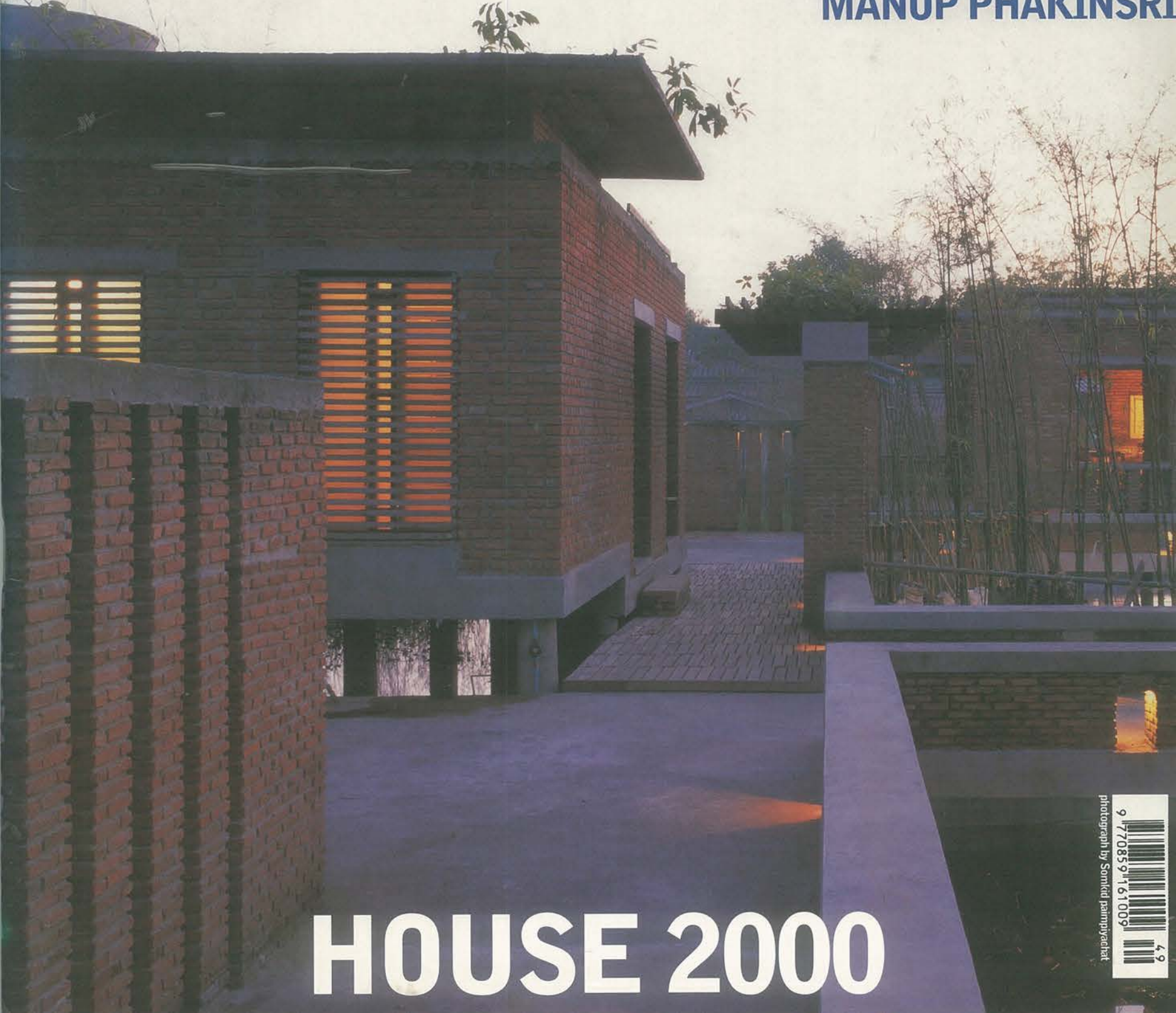

art4d

NUMBER 57
FEBRUARY 00
50 BAHT

**PORNCHAI BOONSOM
BUNDIT CHULASAI
KAMOL JANGKAMOLKULCHAI
LOOM-RAVEEVARN CHOKSOMBATCHAI
ONGARD ARCHITECTS
SUJIN OSTHARAYAKUL
MANOP PHAKINSRI**

HOUSE 2000

photograph by Somkid paimpiyachet

(ภาพใหญ่) facade ด้านหน้า จะเห็น step บันไดที่นำไปสู่ courtyard ภายใน เป็นการ approach สู่ที่ว่างภายในที่พบเห็นได้ในงาน classical ทั่วไป แนวระบียงด้านข้างได้รับอิทธิพลจากบ้านในเมือง Granada (บนซ้าย) บรรยากาศของเชื่อมระหว่างบ้านหลังผ่นคก (ล่าง) courtyard ในคอนกลางคืน

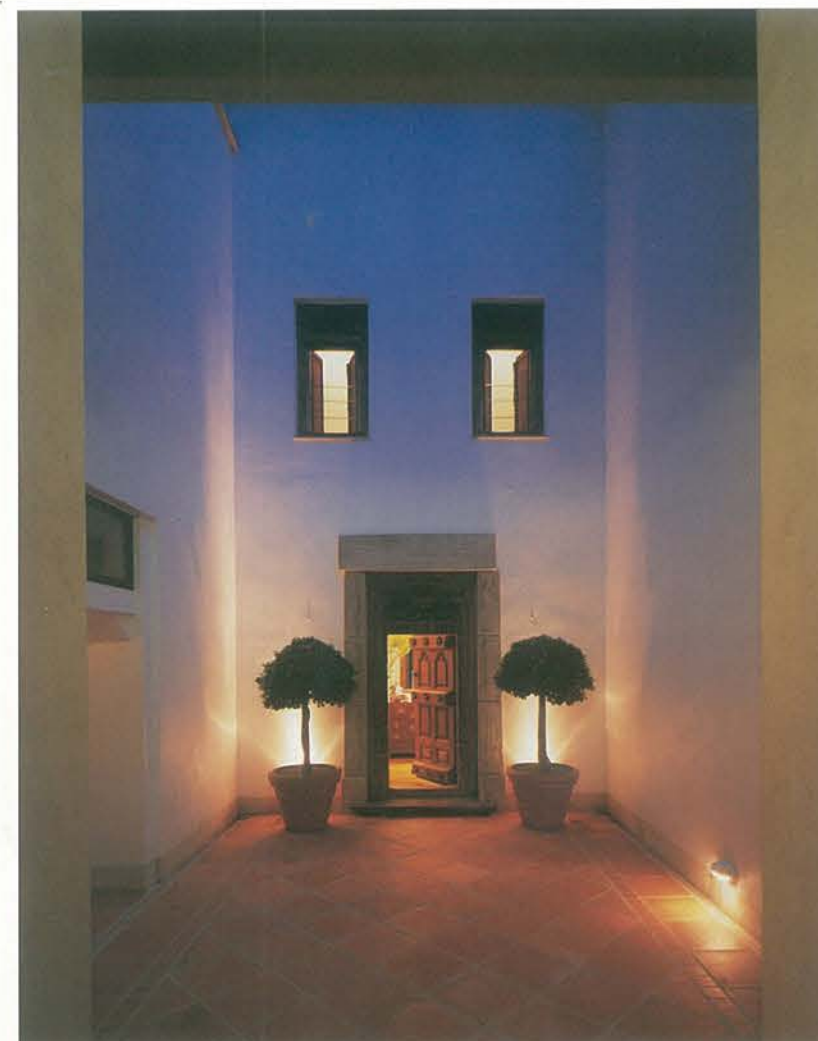

Confucious says "To search the old is to find the new". Worapan Klampaiboon on the recently completed Courtyard House by Ongard Architects.

Silence of the past

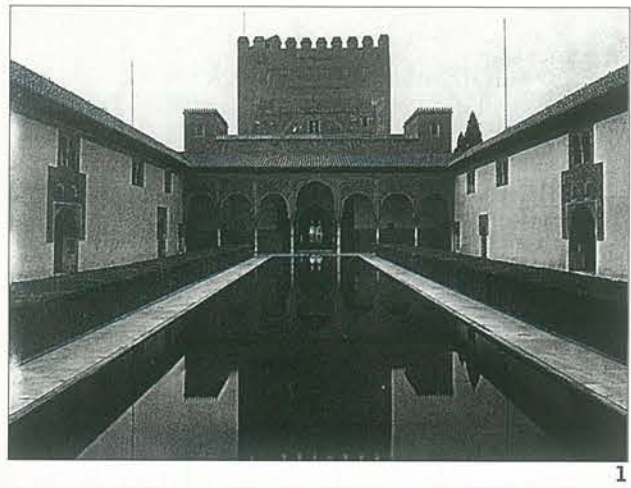
"I believe that a work of art reaches perfection when it conveys silent joy and serenity" Luis Baragan เคยกล่าวถึง สำนึกของความสงบเอาไว้ ในวันที่เขาได้รับรางวัล Pritzker ในปี 1980 งานของ Baragan เป็นเช่นเดียวกับสถาปนิกเอกในยุค modern อีกหลายคน ที่สร้างสรรค์ที่ว่าง ผ่านกระบวนการที่ราวกับสถาปัตยกรรมเป็นหนทางสู่การยกระดับจิตวิญญาณ เช่น Louis I. Kahn Kahn เองเคยกล่าวถึง Baragan ด้วยความชื่นชม ครั้งหนึ่งขณะที่กำลังพัฒนาแบบ landscape ที่ courtyard ของ Salk Institute ซึ่ง site เป็นหน้าผาจรดท้องฟ้าตลิ่งสู่ทะเลกว้าง ล้อมด้วยกลุ่มอาคารคอนกรีตเปลือย Kahn ไม่สามารถจัดการให้เกิดความงามขึ้นดังที่ต้องการ หลังจากที่ได้ทดลองจัด landscape หลายรูปแบบ เขาเชิญ Baragan มาที่นั่นเพื่อขอคำแนะนำ Baragan กล่าวว่า ลานโล่งที่มีเพียงท้องฟ้าและผืนน้ำนั้นเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องเติมอะไรอีก แม้ต้นไม้สักต้นเดียว

งานของ Baragan พาเราเข้าไปสู่ความลึกซึ้ง ความงาม ความสูงส่งทางวิญญาณและความสงบ อันทรงพลัง ทั้งหมดนี้เป็นผลจากสำนึกส่วนบุคคล แต่ Baragan ก็ได้กล่าวไว้ว่าสำนึกด้านนี้ได้เกิดขึ้นในวัยหนุ่ม เมื่อเขาได้เดินทางไปเยือน Alhambra ที่ Granada ทางตอนใต้ของสเปน ที่ก่อสร้างในช่วงค.ศ. 1333-1391 โดยพวก Moorish อาหรับมุสลิม ซึ่งได้รับชัยชนะจากสงครามกับคริสเตียน ที่ว่างของเขามัวร์แห่งนี้ถูกอ้างอิงถึงเสมอ และมักเป็นแรงตลึงใจในเรื่องรูปทรงและที่ว่างอันสงบต่อสถาปนิกและงานสถาปัตยกรรมเสมอ รวมถึงบ้าน courtyard

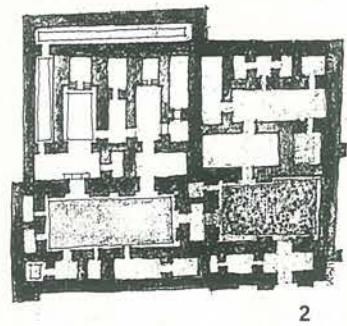

ซึ่งเป็นบ้านหลังล่าสุดที่ออกแบบโดยองอาจ อาร์คิเทคส์และเพิ่งสร้างเสร็จ ย้อนไปในช่วงปี 2510 ในยุคที่ Modern Architecture เริ่มเติบโต ชื่อขององอาจ สาทรรักษ์ ได้ดังในแนว Corbusien พร้อมกับตึก 9 ที่ปานะพันธุ์ และยังคงแบ่งบานมาถึงยุค Post-Modern ในแนวประวัติศาสตร์นิยมและพหุนิยม อาคารเช่นตึกอิมเนซียมและห้องสมุดที่ปานะพันธุ์ รวมถึงอาคารไอซ์บา เป็นเครื่องหมายในงานช่วงนี้ ซึ่งเบื้องหลังอาคารแนว Historicalism เหล่านี้คือการศึกษางาน classical โดยเฉพาะจากงานของ Andreas Palladio (1508-1580) เช่นเรื่องกฎด้านหน้า (Frontal Manner) และ regulating lines

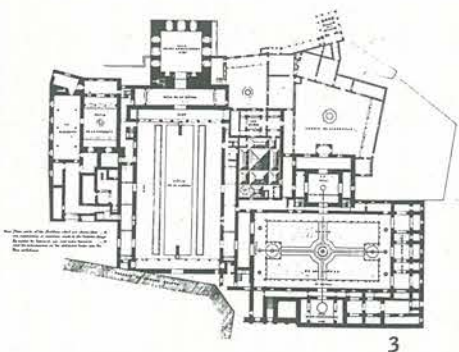
แต่ความคิดในยุค Post-Modern ก็สะดุดลง เมื่ออาคารจริงมาถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากในช่วงปี 2530 คุณองอาจพูดถึงงานในช่วงนี้ว่า "ที่เราหยุดทำงานแนว Post-Modern เพราะเราทำแล้วมันล้นเหลือ ไม่มีการพัฒนาและคุณภาพเทียบไม่ได้กับงานในอดีต เช่นของ Joze Plecnik ซึ่งเป็นสถาปนิกคนเดียวกับ Corbusier ซึ่งเวลาได้พิสูจน์แล้ว เราจึงหันกลับไปศึกษางานในอดีต หันกลับไปที่จุดเริ่มต้นที่แท้จริง แล้วเริ่มเดินต่อจากนั้น" Joze Plecnik (1872-1957) สถาปนิกชาว Slave มีชีวิตในช่วงเวลาเดียวกับ Corbusier (1887-1965) เคยเป็นศิษย์ของ Otto Wagner ใน Vienna เป็นสถาปนิกคนแรกๆ ที่ทำงาน Post-modern Historicalism ผลงานมีจุดเด่นที่การตีความและเล่นกับ ornament ในอดีตอย่างเต็มไปด้วยจินตนาการ การศึกษาบทเรียนจากอดีตเพื่อต่อยอดความคิดเป็นสิ่งสถาปนิก

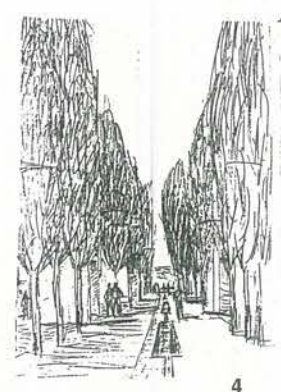
1

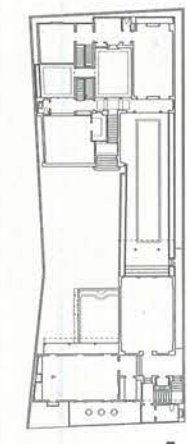
2

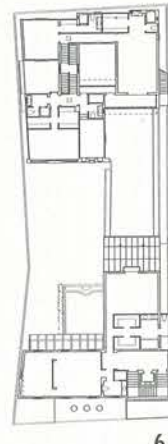
3

4

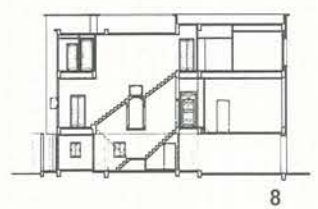
5

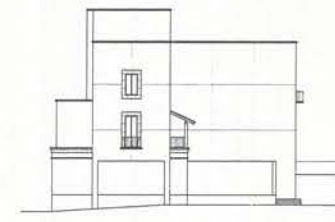
6

7

8

9

ปัจจุบันมีการใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง? และสถาปัตยกรรมตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างไร? คุณอาจจะยกตัวอย่างสถานการณ์ในปัจจุบันหรืออนาคตในสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตก็ได้ อาจจะมีคนรู้สึกว่าคนอยากมีบ้านที่ใกล้ธรรมชาติมากขึ้น ในฐานะสถาปนิกเราก็คงปฏิเสธได้ยาก อยากให้คนคิดถึงบ้านที่อยู่สบายมากกว่า มีบ้านที่มีชื่อเสียงหลังได้บ้างที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับคุณ? อยากให้ช่วยระบุชื่อบ้านที่คุณคิดว่ามีอิทธิพลมากที่สุดในศตวรรษที่ 20 ด้วย

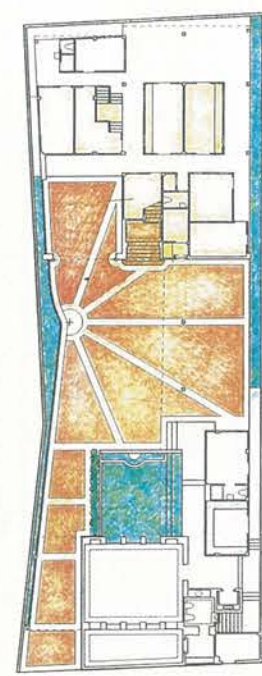
องอาจ: ถ้าเฉพาะเจาะจงลงไปที่บ้านที่นักได้ก็มีบ้านใน Granada และอย่างบ้านของ Geoffrey Bawa ซึ่งผมประทับใจมาก ผมเชื่อว่าไม่ว่าสถาปนิกคนไหนหรือใครก็ตามที่ได้ไปที่นี่ จะต้องรู้สึกประทับใจเหมือนกัน ผมสนใจมากตอนนั้นเช่นเดียวกัน เป็นสถาปัตยกรรมที่ไม่ได้ออกแบบขึ้นโดยสถาปนิกอย่างในงานในหนังสือ architecture without architect นั้น่าทึ่งมาก งานในเล่มนี้น่าสนใจทั้งหมด คนที่ทำงาน ทำด้วยความหลักแหลมและไม่แสร้ง มีความรู้สึกที่เราสู้ไม่ได้เลย

How the way of living change and how will the architecture of the house respond to this change, you can refer to the present situation or make a trajectory to the coming future.

Ngard: Most clients have the fantasy houses that are extravagance of the outside. As architects we have to satisfy their demands but we also have obligation to give the client's building must be rooted in the understanding and respect for certain general principle of building in tropical climate.

Is there any famous house or houses that inspire you? Could you name the house you think may be the most influential house in the 20th century.

Ngard: To be particular, I can now think of houses in Granada and those designed by Geoffrey Bawa which I'm very impressed. I believe that whoever has been there, architects or not, will be as impressed as myself. What I am now so interested in also architectures which are designed not by architects, such as those works in the book "Architecture without Architect". They are quite amazing. All works included in this volume are so interesting. They were designed by those who are so sharp and unconscious.

เอกทุกคนล้วนเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในวัยเยาว์ครูศิลปินคนแรกของ Le Corbusier บอกเขาว่า จงศึกษาความงามของคลาสสิก และธรรมชาติให้รู้แจ้งหมดสิ้นทุกอย่าง จากนั้นล้มมันให้หมด เพื่อที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นมา สิ่งนี้เป็นแรงบันดาลใจของ Le Corbusier มาตลอดชีวิต และ Corbusier ก็ทำได้อย่างที่ครูสอนจริงๆ เช่นเดียวกับความสำเร็จที่เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ในงานของ Stirling, Herzog & De Mouyon, Ando หรือ Zumthor คนเหล่านี้ต่างได้แรงบันดาลใจต่างแถมกันในงานสร้างสรรค์ ซึ่งคุณเองอาจเล่าให้ฟังว่า "เราพูดภาษาตามกฎของคลาสสิก อย่าง Rossi เราชอบที่เค้าทำอะไรมีสาระ แล้วเค้าก็ไม่ได้ปิดบังต้นตอของโบราณ แต่ทำให้มันสดใหม่ได้ ข้อเขียนของเขาก็กระตุ้นให้เราใช้ความคิดเช่นเดียวกับ Corbusier ถ้าเรามอง plan ของเขาแบบ 3 มิติ จะเห็น movement ที่เชื่อมโยงกับอดีต ผมทำอย่างเค้าไม่ได้ จึงกลับไปเริ่มที่จุดก่อน Corbusier คือที่ประวัติศาสตร์"

การย้อนกลับไปสู่อดีตที่งานแบบคลาสสิก ดูสอดคล้องกับบุคลิกภาพส่วนตัวของคุณเองอาจที่ค่อนข้างเก็บตัวในมุมมองของการสถาปนิก ความสันโดษในบุคลิกภาพได้แฝงอยู่ในเนื้อหาของงาน ตั้งแต่ช่วงเริ่มแรก เช่น การใช้ผิววัสดุธรรมชาติ การใส่ใจในรายละเอียดของการประสานวัสดุต่างชนิด ที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างจริง แรงบันดาลใจจาก Baragan, Aldo Rossi, Eric Gunnar Asplund และ Leon Krier ในฐานะสถาปนิกร่วมสมัยได้เข้ามามีอิทธิพลแทนที่ Charles Moore ในยุค Post-Modern โดยที่โครงร่างรวมของงานยังคงแนวคิดเรื่องสัดส่วนและ

ไวยากรณ์แบบ classical ของ Palladio อยู่ ความสันโดษและบุคลิกภาพส่วนตัว ทำให้คุณเองอาจให้ความสนใจกับที่ว่างของอาคารโบราณ ที่ดูลึกลับ มีลึลาในการเข้าถึง แสงเงาที่ตัดกัน ความมืด-ความสว่าง การเข้าถึงที่ว่างที่คาดไม่ถึง เช่น Twin Temples of Nabu ที่ Masopo Tamia ในศตวรรษที่ 9 B.C. หรือ Tomb of Seti ใน Egypt ประกอบกับอิทธิพลของสถาปนิกร่วมสมัย และ Palladio ทำให้อาคารที่ออกแบบในช่วง 5-8 ปีหลังมานี้ มีรูปแบบที่นิ่งสงบขึ้น ต่างจากช่วง Post Modern ที่แล้วมา เช่น บ้านพักที่สามโคก ซึ่งออกแบบในช่วงปี 2535 โรงงานย่านพุทธมณฑล หรืออาคารขนาดเล็กอย่างศาลาอเนกประสงค์วัดมกุฏกสิราวรณ ที่โคราช ที่ยังใช้ภาษาแบบคลาสสิกที่ลดทอนลงอย่างมากจากอิทธิพลของ Woodland Chapel ในสวีเดน ที่ออกแบบโดย Asplund ในช่วง 1918-20 อาคารในช่วงหลังดังกล่าวแสดงให้เห็นร่องรอยของ Silent Joy และ Serenity ที่เห็นได้ชัดเจนขึ้นในงานบ้าน Courtyard หลังล่าสุดขององอาจ อาร์คิเทคส์

งานชิ้นนี้เริ่มออกแบบในปี 2538 สร้างอยู่ในกลุ่มเดียวกับบ้านหลังแรกที่ออกแบบโดยสถาปนิกกลุ่มเดียวกัน คุณเองอาจเล่าว่า "บ้าน Courtyard นี้ตอนเริ่ม เริ่มจาก Modern แล้วทำไปท่ามกลางเป็นแบบ Moorish ไป เราประทับใจที่ Alhambra อยากให้เข้าไปแล้วมีบรรยากาศ มีความสงบเลยกลับมาแนวพื้นบ้านพื้นเมือง รวมทั้งอิทธิพลของ Baragan ที่นำเสนอแสงธรรมชาติเข้ามาในตัวอาคาร ซึ่งในภูมิภาคของเรา ควรคำนึงถึงแสงที่มีอยู่เหลือเฟือมาออกแบบ เช่นในผลงานของสถาปนิกพื้นถิ่นที่

1. The Court of Myrtle , tower ด้านหลังเป็นรูปทรงที่มีปริมาตรมากที่สุดใบ Alhambra
2. The Tomb of Seti I ในอียิปต์
3. แปลนของ Alhambra จากการรังวัดโดย Owen Jones ในปี 1842
4. เส้นร่างของ courtyard, Salk Institute
5. แปลนชั้น 2 ด้านหลังคือบ้าน courtyard ด้านหน้าคือบ้านหลังที่สร้างขึ้นก่อน
6. แปลนชั้น 3
7. รูปตัดบริเวณ courtyard ชั้น 2 ที่นำไปสู่โรงรับแขกของแต่ละห้อง ชั้นล่างเป็นส่วน service
8. รูปตัดบริเวณบันไดที่ใช้เป็นจุดเชื่อมบ้าน 2 หลังเข้าด้วยกัน
9. รูปด้านแสดงความสัมพันธ์กับบ้านหลังแรกทางขวามือ ที่ว่างตรงกลางชั้นล่างเป็นโรงรถ ชั้นบนเป็นชานชาลาประดับ ปลุกต้นแก้วเป็นแนว เชื่อมบ้าน 2 หลังเข้าด้วยกัน

(ซ้ายบน) arch ด้าน
ทางเข้า ตกแต่งบันได
ด้วยโมเสคจากสเปน นำ
ไปสู่ courtyard
ด้านบน
(กลางบน) ระเบียงเปิด
ออกสู่ courtyard
(ขวาบน) ภายในบริเวณ
บันได

(ล่างขวา) ทางเดินชั้น 3
มีหน้าต่างอินเดียนโบราณ
เปิดสู่ courtyard
เบื้องล่าง

ผมประทับใจ อย่าง Hassan Fathy (1900-1989) และ Abdel Wahed El-Wakil ชาวอียิปต์ Geoffrey Bawa (1919)“ บ้านหลังนี้ประกอบด้วยบ้าน 2 หลัง วางผังแบบ interlocking เข้าหากัน การวางผังใช้ courtyard ร่วมกัน เพื่อกระจายทางเข้าสู่บ้านแต่ละหลัง ทั้ง 2 หลังต่างมี courtyard ขนาดเล็ก ที่ด้านบนเป็นระเบียง portico แบบ Moorish courtyard ภายใน ทำให้อากาศเย็นสดชื่น ผิวผนัง courtyard ที่เรียบเกลี้ยงติดกับประตูหน้าต่างอินเดียนโบราณที่ถูกล้อมกรอบไว้ด้วย คอนกรีตเปลือยผิวตามไม้แบบ ที่ติดกับระแนบขนาดใหญ่ของผิวผนังปูนปั้นเรียบ วัสดุยังคงถูกจัดให้มาอยู่ร่วมกันอย่างพิถีพิถัน พื้นกระเบื้องโมเสคจากสเปน พื้นกระเบื้องดินเผา แผ่นไม้ร่องลึกเก่าคร่ำที่เป็นขานยกระดืบ แสงเงาที่เปลี่ยนไปส่องลงมายัง courtyard ขนาดเล็กทำให้เกิดแง่มุมใหม่ๆ ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติภายนอก ห้องภายในหลายห้องใช้วิธีหาส่วน 3 มิติ แบบ regulating line เช่นเดียวกับ facade อิสระด้านหน้าอาคารที่ยังคงเป็นแบบคลาสสิกในลักษณะ background building สีแดงสดของอิฐรูอันตัดกับสีเขียวของไม้เลื้อยที่จะงอกงามขึ้นเรื่อยๆ

งานช่างฝีมือ ยังคงเป็นส่วนสำคัญมากในงานขององอาจ อาร์คิเทคส์ ที่มักใช้ช่างชุดเดียวกันต่อเนื่อง ช่างชุดนี้ได้ทำงานร่วมกับสถาปนิกมาแล้วหลายอาคาร เช่นสำนักงานสถาปนิกห้องสมุด และตึกยิมเนเซียมที่ปทุมธานี เราจึงยังได้เห็นรายละเอียดที่งามด้วยเนื้อวัสดุ และการประสานของต่างวัสดุ เช่นเดียวกับในอาคารหลังก่อนๆ ขององอาจอาร์คิเทคส์ detail ใน

อาคารช่วงหลังให้ความรู้สึกที่สงบ ละเมียดละไมในขณะที detail ในช่วง Corbusien คำนึงเกี่ยวกับช่วง Post-Modern ตอนต้นนั้นจะมี movement และให้ความรู้สึกที่กว้างกว่า

อาคารขององอาจ อาจ สร้างพื้นที่ เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจถึงสถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นโดยช่างฝีมือ ที่เน้นเรื่องเนื้อแท้ของวัสดุ และคงเป็นอาคารของสถาปนิกรุ่นท้ายๆ ที่เติบโตขึ้นมาจากการครุ่นคิดในวัฒนธรรมของ “การอ่าน” และการชื่นชมความงามแบบคลาสสิก ในขณะที่ปัจจุบันในยุครอยต่อสู่ช่วงแห่ง information technology ที่วัฒนธรรมได้เปลี่ยนมาสู่ “การมอง” นั้น ทำให้รูปแบบสถาปัตยกรรมกำลังเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้าม “ความจริง” ที่นำเสนอและสร้างขึ้นผ่านทางวัฒนธรรมหนึ่งจึงไม่เป็น “ความจริง” ในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง

บ้าน courtyard หลังนี้จะตั้งอยู่ตรงจุดหนึ่งบนทางแยกของประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมร่วมสมัยในไทย ก่อนที่จะเข้าสู่ยุคของสังคมสื่อสารอย่างแท้จริง

การไปเยือนบ้าน courtyard นี้ ทำให้ผมนึกถึงบรรยากาศแบบอินเดียตอนเหนือที่คุ้นเคย ทำให้ผมนึกถึงโคลงร้องเก่าแก่เรื่องชายพเนจรรอนแรมหาความสงบหาวิญญาน

การนั่งใต้เงาหลิบทา และลมเย็นขึ้นใน Courtyard ทำให้ผมเริ่มท้วง การดูรูปของ Alhambra และดูลำดับงานขององอาจ อาร์คิเทคส์ ที่ผ่านมา ทำให้ผมนึกถึงคำพูดของ Mies ที่ว่า “I am a traditionalist, I believe in history I do not strive for originality. It is much better to be good than to be original”.

Luis Baragan is one of the architects who create space by a process closely linked to the mind and soul. He once said, “I believe that a work of art reaches perfection when it conveys silent joy and serenity.” Baragan’s work peels away surface embellishments and reveals to us the mystery, the dream, the spirituality and powerful tranquility that are so much a part of life and yet lie hidden most of the time.

His ideas were inspired by Moore space which he saw when he visited Alhambra in Granada, South of Spain. These peaceful space and forms have inspired many buildings in the world including the courtyard house designed by Ongard Architects. Back in 1967, as modern architecture grew, Ongard Satrabhandhu was famous for his Corbusier-influenced Panapan building. His success continued in the post-modern age when he shifted his approach to historicism and pluralism and did buildings such as the gymnasium and library at Panapan school and Toshiba building.

These came from the study of classical works, especially the works of Andreas Palladio (1508-1580). Ongard was influenced by the Frontal Manner and Regulating Lines in particular.

However, Ongard turned away from post-modern philosophy when Jareemarse Building was extremely criticised in 1987. “I found that with this approach I was not making any real progress and my work could not compare with the old works such as those of Joze Plecnik. So I turned to study the works of the past to get a really good start.”

Like many masters, Ongard combines historical aspects in his architecture. “I used the language of Rossi’s classic rules. He did not conceal the original source but still I made it fresh. His writing urged me to think like Corbu. If we see his three-dimensional plans, we’ll see movement that combined the past.”

Ongard’s works reflect his modest personality in the use of natural surface materials and the concern with details in

various materials which has been inspired by Baragan, Aldo Rossi, Eric Gunnar Asplund and Leon Krier - contemporary architects who took the post-modern icon, Charles Moore’s place, while the classical proportions and vocabulary of Palladio remained.

Ongard is interested in the spaces of ancient buildings which are full of mysterious feelings, the contrast of dark and light and unexpected space approach such as in the Twin Temples or Nabu at Masopo Tamia or Tomb of Seti in Egypt. These influences along with Palladio’s has made his designs during the past 5-8 years more calm. And this “silent joy and serenity” can be seen in his recent courtyard house. As Ongard explained, “This house began with a modern idea but ended up in the Moorish style. I was impressed in Alhambra. I wanted a serene atmosphere so I turned to a vernacular style as well as the influence of Baragan in bringing light into the building which is proper for our region like some works of my favorite architects such as Hassan Fathy, Abdel Wahed El-Wakil and Geoffrey Bawa.”

The courtyard house consists of two building with interlocking plans to share the same courtyard. Each house has a Moorish portico corridor on the upper floor. The light and shadow through the small courtyard create new perspectives in relation with the nature outside. The classical facade and the background building are in red bricks which contrasts beautifully with the green covers of the trees.

Craftsmanship is very crucial in the works of Ongard Architects. Perhaps the courtyard house is standing on the crossroads of Thai contemporary architectural history before entering the real information age.

Visiting the courtyard house, looking at Alhambra’s pictures and Ongard Architects’ profile, I thought of Mies van de Rohe’s words, “I am a traditionalist I believe in history, I do not strive for originality. It is much better to be good than to be original.”